

COLUMBA ET GLADIUS

especial mediaval

segle XV

SIRVENTÈS

Et proporcionem amb un sirventès sobre la falta de migdiada, anomenada *'Luna vigilat in III'* traduïda com 'la lluna es desperta a les 3', que ataca la manca de migdiades pels estudis.

ENTREVISTA

Vam tindre el plaer de fer-li una entrevista amb el duc de Macedònia, Diafebus, un exemplar cavaller i lleial company que ens parla sobre la seva infància, que vol dir ser un home, l'amor i les seves batalles!

ARTICLE D'OPINIÓ

L'amor romàntic és un mite i una construcció social sobre la forma de viure l'amor a l'occidental? Avui sabrem l'opinió proporcionada per la vostra editora.

I MOLTES MÉS COSES

QUI SOM?

Sóc Mara Cowsar Urpí, l'autora d'aquesta revista, Columba et Gladius. La meva passió per la literatura medieval m'ha portat a crear aquest espai dedicat a la reflexió, la cultura i el descobriment literari. L'objectiu de Columba et Gladius és explorar els grans temes de la literatura medieval, com l'amor i l'honor, així com l'estil i la visió d'aquella època. Volem informar, reviure i, sobretot, despertar l'interès per una època rica i fascinant, que continua oferint-nos valuoses lliçons i inspiració en ple segle XXI.

Esperem que gaudiu i aprengueu molt d'aquesta experiència!

QUIN ÉS EL NOSTRE PUNT DE VISTA?

EDITORIAL

Benvolguts lectors,

Avui profunditzarem en un dels grans misteris de l'existència i la vida com la coneguem, aquell que poetes, artistes, escriptors i pensadors han intentat desxifrar des de temps antics: què és l'amor? En un món cada cop més ràpid, dominat per la instantaneïtat i l'individualisme, creiem que és necessari tornar a les arrels del que realment significa aquest sentiment, tal com ens l'ha ensenyat la gran tradició literària.

L'amor, segons els clàssics, no és només una passió de tot color, sino una resposta emocional o un impuls biològic. És una força transformadora; un compromís que transcendeix en el temps. Pensem en Noah, que va donar tot el seu amor cap a la seva estimada Allie malgrat tots els obstacles que ho van intentar aturar. O en l'amor tràgic de Romeu i Julieta, que ens recorda que estimar és arriscar-se; és posar el cor a la intempèrie, sense tenir en compte el destí o les adversitats.

La literatura ens ensenya que l'amor és un art: no s'improvisa ni un desig immediat. És un exercici constant de coneixement mutu; de trobar en l'altre un mirall i, alhora, un misteri que mai no es pot acabar de conèixer del tot. Implica amar de tot cor fins als aspectes més foscos que pot tindre aquella persona, i donar-li la llum.

Però l'amor també pot ser dolorós. És la tragèdia de no poder tenir del tot allò que desitgem, és la renúncia en nom d'un bé més gran. Aquest amor, que ens eleva i alhora ens trenca, és un reflex de la condició humana. Sense ell, seríem incomplets, ombres del que podríem arribar a ser. Així com l'última pàgina d'un llibre.

I aquí és on volem centrar-nos. El nostre objectiu no és redefinir l'amor, sinó reivindicar-lo. Hem de resistir la temptació subconscient de reduir-lo a etiquetes modernes, a algorismes i aplicacions. L'amor autèntic, el que la literatura ha immortalitzat i que el temps està deixant enrere, és aquell que requereix paciència, temps, i, sobretot, una connexió que no es pot immesurable.

Aleshores, estimats lectors, us convidem a reflexionar: l'amor és passió i dol, alegria i tortura. Però més que res cal recalcar que no només és un sentiment: és l'essència mateixa de la nostra humanitat.

Que l'amor sigui la lluna que ilumina el vostre cel.

La vostra editora,
Mara Cowsar Urpí

POESIA TROBADORESCA

LUNA VIGILAT IN III

Per: Mara Cowsar
Urpí

*Oh temps cruel, que mai no em dones
treva,
em robes el migdia i el descans,
els mestres sempre volen més treballs,
i l'estudi em fa viure com a esclava.*

*Quin mal us he fet, llibres i papers,
que sempre em mireu amb tanta
urgència?
Els somnis de la migdiada absents,
i jo defenso el llit amb insistència!*

*On són les hores dolces del lleure,
de badar mirant núvols i ocells?
Ara tot són grafies i consells,
i el meu cervell, un calder ple de pebre!*

*Oh vida d'estudiant, no tinguis pena:
encara que ara em treguin el dormir,
quan sigui gran podré un coixí collir,
i fer per fi la migdiada plena!*

CONVERSES AMB DIAFEBUS

DUC DE MACEDÒNIA

Amb la seva visita a Montbalán, Diafebus ens revela moments claus de la seva vida i reflexions profundes sobre l'amistat, la lleialtat i l'amor.

1. INTRODUCCIÓ

Bon dia, senyor Diafebus. És un plaer poder parlar amb vos avui.

El plaer és meu, senyoreta. Aquest lloc és realment preciós, i he de dir que la vostra hospitalitat i la dels homes del castell ens han fet sentir molt benvinguts.

Ens alegra molt. Com en trobeu vostra estada a Montbalán?

Francament, estic meravellat. Els paisatges són de somni, i els vostres companys ens han rebut amb molta hospitalitat. Especialment el vostre amic, que sembla tenir un cor noble i una amabilitat admirable.

Gràcies per les vostres paraules. Abans de començar, voldria avisar-vos que aquesta entrevista no durarà més de vint minuts, per respectar el vostre temps. Us sembla bé?

No us preocupeu per això, preneu el temps que necessiteu. Estaré encantat de respondre a tot el que em vulgueu preguntar.

2. INICIS D'UN CAVALER

Us ho agraeixo, duc Diafebus. Comencem, doncs. Si us plau, expliqueu-me una mica sobre la vostra infantesa.

Jo vaig créixer a Bretanya, al costat del meu cosí Tirant. Malauradament, vaig perdre la meua mare quan era molt petit. La mare de Tirant, la meua tieta, em va acollir i em va criar com si fos el seu propi fill

Em sap greu sentir-ho. I el vostre pare?

El meu pare estava present, però les seves responsabilitats com a cavaller li dificultaven cuidar-me com calia. Així que la mare de Tirant em va fer de mare, i Tirant i jo ens vam criar com si fóssim germans.

3. RELACIÓ AMB TIRANT

Quina connexió tan especial. Com descriuríeu la vostra relació amb Tirant?

Com carn i ungla. Li dec tot el que sóc. És el meu germà d'ànima, i la meua vida sempre estarà lligada a la seva.

4. L'AVENTURA A CONSTANTINOBLE

Quin sentiment de lleialtat tan admirable! Però ara parlem de Constantinoble. Com va començar aquella gran aventura?

Tot va començar amb una carta de l'emperador, que ens demanava ajuda desesperada. Constantinoble estava assetjada pels enemics, i el temor a perdre la fe cristiana era immens. L'emperador, conscient de la fama de Tirant, li va demanar que liderés una campanya per defensar la ciutat. Jo, com a parent i company fidel, no podia fer altra cosa que acompanyar-lo en aquesta gesta.

I com us va prendre aquesta petició?

Fou, sense dubte, el major repte de la meua vida. Sabíem que el fracàs podia portar la ruïna a milers d'ànimes i a la fe cristiana mateixa. Però no podíem girar l'esquena a una causa tan noble, i menys encara jo, que sóc lleial al meu cosí en cos i ànima.

Us veig molt segur de la vostra moralitat. Però digueu-me, vau emprendre aquesta petició pel deure, o per estar al costat de Tirant?

Les dues coses es barregen. El deure em cridava, però el cor també. Acompanyar Tirant no és només una obligació per a mi, sinó una necessitat que neix de la meua ànima. A més de la necessitat subconscient de contribuir a la salvació de la població de Constantinoble. Trair aquests fets seria anar en contra de la meua essència.

5. REFLEXIONS SOBRE LA POR I EL VALOR

Quina reflexió més interessant. Creieu que tenir por és una feblesa per als homes?

En absolut. L'home veritable és aquell que sap reconèixer les seves pors i s'hi enfronta amb valentia. No es tracta d'ignorar la por, sinó de superar-la. La força d'un home no recau en una valentia desmesurada, sinó en la seva capacitat de superar els límits i créixer a partir de les seves derrotes.

Paraules sàvies. I en altres àmbits, què creieu que defineix un home vertader?

El respecte i la moralitat són essencials. Un home que no respecta el seu entorn, els altres i a si mateix no mereix aquest títol. També és important la lleialtat, tant cap als amics com cap a la persona estimada. Però la lleialtat no ha de fer que oblidem el respecte pels altres. És fàcil caure en disputes innecessàries per defensar els nostres éssers estimats. Aquests es classifiquen com atacs en una batalla invisible. I en passa, desgraciadament, sovint, creant problemes on no n'hi han.

6. L'AMOR I LA SEVA VISIÓ PERSONAL

Estic totalment d'acord amb aquesta perspectiva. I què penseu sobre l'amor?

Diafebus: Sempre he considerat l'amor com un tema exagerat en els poemes i contes, però tot va canviar quan vaig arribar a Constantinoble. Allà vaig entendre el veritable significat d'estimar.

Com ho vau experimentar?

Sempre he respectat l'amor, però mai m'hi havia sentit reflectit. No obstant això, a Constantinoble vaig descobrir que l'amor no és una debilitat, sinó una força que ens impulsa a fer coses que mai hauríem imaginat.

Ho dieu amb molta passió.

És cert. L'amor no és un concepte que es pugui comprendre només amb paraules; s'ha de viure. Fins i tot vos, senyoreta, sembleu entendre-ho perfectament.

7. EPÍLEG

Potser sí... Però ja és hora de concloure aquesta entrevista. Us agraeixo la vostra amabilitat i saviesa, senyor Diafebus. Aquest temps ha fugit com mai, i he après molt sobre la seva perspectiva en la vida, i el que significa ser un home i amar, a més de més sobre la vostra persona. Ha sigut un vertader honor.

L'honor és meu, senyoreta. Per cert, amb el vostre parlar tan melòdic, sembla que una donzella de Barcelona ha trobat el seu lloc aquí, a Montbalán.

(riu) Bona observació, senyor. Fins aviat, i molta sort en el vostre camí.

Gràcies. Ens veurem més aviat del que penseu, senyoreta.

ARTICLE D'OPINIÓ

Com vivim l'amor romàntic a l'occidental?

La nostra societat es basa en una evolució constant i, nosaltres, com a individus, ens adaptem a l'entorn. No obstant això, no tots els canvis resulten necessàriament beneficiosos per al nostre benestar. L'amor, aquell sentiment apassionant que ens mou l'ànima tampoc és una excepció. Aquesta ha experimentat una transformació notable al llarg del temps, i molts reflexionen sobre els seus resultats i conseqüències. Alguns ho perceben com un estereotip dissenyat per a controlar-nos com a persones. Però, és cert que l'amor romàntic és un mite i una construcció social sobre la forma de viure l'amor a l'occidental?

En primer lloc, cal destacar que l'amor és un sentiment profundament personal que afecta de manera diferent a cada persona: jo no estimo com altres ho fan, i altres no estimen com ho faig jo. Les emocions no es poden sotmetre a estereotips ni a imposicions socials, ja que controlar-les és un esforç inútil. Modificar la nostra manera de amar implica alterar la nostra forma de sentir, i això suposa canviar l'essència mateixa que, com a persones, ens fa únics.

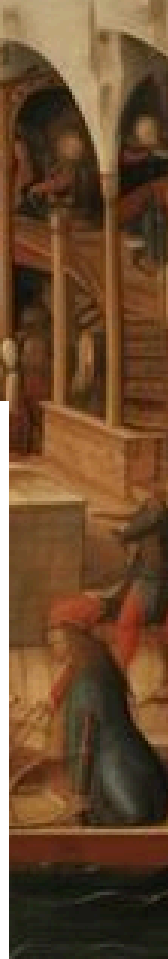
D'altre banda, l'amor romàntic ofereix una imatge idealitzada que s'ha convertit, simplement, en un referent compartit per a la majoria de la societat. No obstant això, aquesta visió no imposa directament una forma concreta de amar, sino una percepció col·lectiva. Aquesta 'construcció cultural' continua avui en dia perquè hi connectem, ens atrau i ens identifiquem amb ella.

Així doncs, l'amor no pot ser plenament controlat per la societat, malgrat que alguns ho plantegen com a tal. Es tracta d'una mena de elecció subconscient, compartida per la majoria, que crea una imatge general. L'amor romàntic, per tant, no és una imposició directa, sinó una construcció cultural amb la qual triem relacionar-nos subconscientment de manera lliure.

*"Vós sou la vida del meu esperit, i sens vós no em
plauria res en aquest món."*

-Carmesina a Tirant

CURIOSITATS DE L'EDAT MITJANA MEDIEVAL

Sabies que...

I. Els llibres eren molt cars i només els nobles o monjos podien tenir-ne fins que la impremta va aparèixer a mitjan segle XV.

II. A causa de la manca de coneixements científics, molts remeis i tractaments mèdics medievals eren, en el millor dels casos, poc efectius i, en el pitjor, perillosos. Els metges de l'època sovint recomanaven "sangrades" per alleujar malalties i usaven plantes com la mandràgora, que podia ser letal en dosis equivocades.

III: A l'Edat Mitjana, l'educació formal estava restringida a uns pocs privilegiats, com els fills de la noblesa i el clergat. Les escoles eren normalment monàstiques o catedralícies i l'ensenyament estava centrat en els estudis religiosos i en els textos clàssics.

IV. Els duels a mort eren una pràctica legal a l'Edat Mitjana, en què dues persones podien resoldre les seves disputes mitjançant combat físic. Aquestes lluites no eren només per qüestions d'honor, sinó també per qüestions legals o de propietat. Se suposava que Déu ajudaria el més just en el combat.

RECOMANACIONS LITERÀRIES: EL MILLOR DEL SEGLE XV.

Busques expandir la vostra biblioteca? No et preocupis, que et proporcionem amb les millors lectures del segle XV!

1. LA CELESTINA

Un clàssic de la literatura espanyola. Fernando de Rojas ha deixat una empremta en la història literària amb la seva tragicomèdia, plena de drama, amors, traïcions.. Que més pots demanar en un llibre?

2. TIRANT LO BLANC

Escrit per Joanot Martorell, un altre clàssic, és una novel·la cavalleresca, amb totes les essències barrejades en una guerra tant militar com amorosa.

3. LA CIUTAT DE LES DAMES

Escrita per Christine de Pizan, una de les escriptores més importants de la literatura medieval, el llibre, escrit al voltant de l'any 1405, és un text feminista i una mena de defensa de les dones. Original, oi?

4. EL CORBACHO

Conegut també com Reprobació de l'amor mundà o Arxiprest de Talavera, és un llibre que crítica contra l'amor mundà i la luxúria acabada el 1438 per Alfonso Martínez de Toledo, arxiprest de Talavera de la Reina.

5. EL VICTORIAL

És una obra que narra la vida de Pero Niño, un cavaller, i les seves gestes. Combina diferents gèneres literaris, com la crònica i la ficció, i s'ha interpretat com una mostra dels valors medievals de la cavalleria.

MOLTES
GRÀCIEPER
ACOMPANYAR-NOS
EN AQUEST VIATGE!

Ens veiem aviat, en
les següent edició!

Tens algun dubte? No
dubtis a contactar amb
nosaltres!

Direcció: Carrer
del Doctor
Zamenhof, 30,
08800 Vilanova i
la Geltrú,
Barcelona

Email:
Columba.et.glad
ius@gmail.cat

Telèfon: +34 642
296 067